

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “สมรรถนะหลักของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

3.1 รูปแบบของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการตามลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์สมรรถนะหลัก (สมรรถนะที่จำเป็น) และสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา
2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะของกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้ประชากรจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 91 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 91 คน หัวหน้าส่วนราชการ (หัวหน้าสำนักงานปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) จำนวน 147 คน และพนักงานส่วนตำบลผู้ปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 550 คน รวมทั้งสิ้น 879 คน (กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดน่าน, 2549)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลำดับชั้น (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 42-62) จากประชากรแต่ละตำแหน่ง เพื่อจะได้ตัวอย่างจากกลุ่มต่างๆ ของประชากรครบทุกกลุ่ม

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมของประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

α = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในการศึกษานี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้จำนวนทั้งสิ้น 275 คน และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบลำดับชั้น

รายการ	กลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 879 คน			
	นายก อบต.	ปลัด อบต.	หัวหน้าส่วนราชการ	พนักงาน
จำนวนประชากรแต่ละส่วน	91	91	147	550
จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละส่วน (จากขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 275 คน)	$275 \times \frac{91}{879} = 28 \text{ คน}$	$275 \times \frac{91}{879} = 28 \text{ คน}$	$275 \times \frac{147}{879} = 47 \text{ คน}$	$275 \times \frac{550}{879} = 172 \text{ คน}$
รวม	$28+28+47+172 = 275$			

จึงสรุปกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

- (1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 28 คน
- (2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 28 คน
- (3) หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 47 คน
- (4) พนักงานส่วนตำบลผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชาของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวน 172 คน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสารเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาในส่วนของการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นต่างๆ
2. ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ กำหนดกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่านโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. ติดต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ และพนักงานส่วนตำบลผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บข้อมูล

4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การกำหนดหัวข้อสมรรถนะหลัก แล้วนำมาวัดระดับสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามให้กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ และพนักงานส่วนตำบลผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์แล้วส่งกลับคืนตามที่อยู่ที่ได้ให้ไว้ (เขียนชื่อ ที่อยู่ พร้อมแสตมป์)

5. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

6. ใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะความสมบูรณ์ของข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistic Package for the Social Sciences)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวน 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์งานในบทบาทและหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาจากคู่มือพนักงานส่วนตำบล กฎหมาย ระเบียบและเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำหัวข้อสมรรถนะหลักสำหรับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 2 นำขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นต่อความเข้าใจในหัวข้อคำถามก่อนที่จะนำไปสำรวจความจำเป็นของหัวข้อคำถามกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้งหนึ่ง และได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความตรงของข้อความแต่ละข้อแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

โดยแบบสอบถามครอบคลุมถึงสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 68 หัวข้อ ดังนี้

หมวดความรู้	จำนวน	18	ข้อ
-------------	-------	----	-----

หมวดทักษะ	จำนวน	15	ข้อ
หมวดความสามารถ	จำนวน	15	ข้อ
หมวดคุณลักษณะอื่น	จำนวน	20	ข้อ

ทั้งนี้ ในตอนท้ายของแบบสอบถามได้กำหนดคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในหัวข้อสมรรถนะหลักนอกเหนือจากที่ศึกษานำเสนอไว้ การตอบคำถามจะเป็นลักษณะให้เลือกตอบระหว่างจำเป็นและไม่จำเป็นซึ่งแบ่งระดับ 3 ระดับ คือ จำเป็นมาก ปานกลาง น้อย และไม่จำเป็น

การแปลผลในแบบสอบถามชุดนี้ได้พิจารณาจากข้อมูลที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อสมรรถนะที่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นจะต้องมีในแต่ละหัวข้อมาคำนวณหาค่า Content Validity Ratio Percent (%CVR) ของ Lawshe (อ้างใน พัชรา ธาระ, 2543: 38) เพื่อใช้ในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของข้อคำถามของแบบสอบถาม โดยในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า หัวข้อสมรรถนะที่มีค่า %CVR เท่ากับหรือมากกว่า 70 ถือเป็นสมรรถนะหลัก (สมรรถนะที่จำเป็นต้องมี) ตามสูตรการคำนวณค่าดังนี้

$$\text{Content Validity Ratio Percent (\%CVR)} = \frac{N_e - N_n}{N_y} \times 100$$

โดย N_e = จำนวนรวมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความจำเป็นต้องมีหัวข้อสมรรถนะในระดับความจำเป็นมาก และจำเป็นปานกลาง

N_n = จำนวนรวมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความจำเป็นต้องมีหัวข้อสมรรถนะในระดับความจำเป็นน้อย และไม่จำเป็น

N_y = จำนวนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เนื่องจากการประมวลผลข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าไม่มีผู้ใดตอบว่าสมรรถนะในแต่ละหัวข้ออยู่ในระดับ “ไม่จำเป็น” นั่นคือ $N_n = 0$ ซึ่งมีผลทำให้ค่า Content Validity Ratio Percent (%CVR) ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 100 จึงไม่สามารถจำแนกถึงระดับหัวข้อสมรรถนะที่มีระดับความจำเป็นต่ำๆ ได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกหัวข้อสมรรถนะที่จำเป็นใหม่

โดยกำหนดให้ค่า Ne แทนด้วยจำนวนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับความจำเป็นมากและจำเป็นปานกลาง และ Nn แทนด้วยจำนวนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับความจำเป็นน้อย

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำหัวข้อสมรรถนะหลักจากแบบสอบถามชุดที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ และพนักงานส่วนตำบลผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลแบบ 360 องศา (รอบด้าน) เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปสร้างแบบวัดสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไปและได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความตรงของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

โดยแบบสอบถามครอบคลุมถึงสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 72 หัวข้อ ดังนี้

หมวดความรู้	จำนวน	18	ข้อ
หมวดทักษะ	จำนวน	16	ข้อ
หมวดความสามารถ	จำนวน	16	ข้อ
หมวดคุณลักษณะอื่น	จำนวน	22	ข้อ

ซึ่งจำนวนหัวข้อแบบสอบถามเพิ่มขึ้นจากชุดที่ 1 เนื่องจากแบบสอบถามได้กำหนดให้มีคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในหัวข้อสมรรถนะนอกเหนือจากที่ผู้ศึกษานำเสนอไว้ การตอบคำถามจะเป็นลักษณะให้เลือกตอบซึ่งแบ่งระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะของข้อมูลเชิงปริมาณจึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistic Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
2. ข้อมูลส่วนที่ 2 เกี่ยวกับสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การ

บริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

(1) ระดับสมรรถนะหลักของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้เกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง สมรรถนะข้อนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารงานมากที่สุด
มาก	หมายถึง สมรรถนะข้อนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารงานมาก
ปานกลาง	หมายถึง สมรรถนะข้อนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารงานปานกลาง
น้อย	หมายถึง สมรรถนะข้อนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารงานน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง สมรรถนะข้อนี้ไม่มีความจำเป็นและไม่ช่วยในการบริหารงานแต่อย่างใด

2) ระดับสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้เกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง มีสมรรถนะข้อนี้ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง มีสมรรถนะข้อนี้ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง มีสมรรถนะข้อนี้ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง มีสมรรถนะข้อนี้ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง ไม่มีหรือแทบจะไม่มีสมรรถนะนี้

3. ข้อมูลส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมรรถนะ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

3.6 เกณฑ์การแปลความหมาย

การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของสมรรถนะหลักและสมรรถนะที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลใช้มาตราส่วนการประเมินค่าของไลเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดช่วงความรู้สึกของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก คือ 5 , 4 , 3, 2, 1 ตามลำดับ

สูตรคำนวณการกำหนดเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับ

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ดังนั้น การแบ่งอัตรากำไรขั้นต้นของระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักและสมรรถนะ
ที่มีในปัจจุบันของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละระดับ คือ

มากที่สุด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	4.21 – 5.00
มาก	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	3.41 – 4.20
ปานกลาง	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	2.61 – 3.40
น้อย	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	1.81 – 2.60
น้อยที่สุด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	1.00 – 1.80